

Komemorativni govor

Poštovana obitelji Vlahov, kolege, prijatelji i poštovatelji pokojnoga profesora Dražena Vlahova!

Vijest o smrti profesora Dražena Vlahova zatekla nas je na arhivističkom savjetovanju u Osijeku i kad mi je doc. dr. sc. Elvis Orbanić, ravnatelj pazinskoga arhiva, predložio da održim komemorativni govor za prof. Vlahova u ime Državnoga arhiva u Šibeniku, nisam dvojila ni trenutka. Dobro sam upoznata sa svom širinom znanstvenih i stručnih postignuća prof. Vlahova, a iako je naša suradnja bila, nažalost, jednokratna, ostala je zauvijek sačuvana u knjizi *Tri glagoljske matične knjige s otoka Prvića (1689. – 1711.)*, objavljenoj 2014. godine.

S prof. Vlahovom i njegovom suprugom, gospođom Edom, upoznala sam se tijekom 2013. godine kada su nam za objavu ponudili rukopis o glagoljskim matičnim knjigama s otoka Prvića.

Šibenski arhiv upravo je s dr. sc. Kristijanom Juranom sa Sveučilišta u Zadru radio na pokretanju vlastite izdavačke djelatnosti – biblioteke *Demographica et glagolitica Sibenicensia*, posvećene glagoljskoj baštini i povijesnoj demografiji šibenskoga kraja. Ideja se razvila iz znanstvene i stručne ostavštine prof. Ante Šupuka, prvoga šibenskoga arhivista i dugogodišnjega voditelja Sabirnoga arhivskog centra u Šibeniku.

Kakvu smo sreću imali što smo upravo tada dobili rukopis o glagoljskoj baštini šibenskoga kraja – otoka Prvića – i to djelo Dražena Vlahova, znanstvenika i stručnjaka koji je o glagoljskoj baštini Istre znao gotovo sve i na njoj godinama marno radio!

Iako je profesionalno i obiteljski bio vezan za Pazin i Istru, podrijetlom je pripadao šibenskom kraju – rođen je 1939. u Prvić Šepurini, a Gimnaziju je završio u Šibeniku. Kako je i sam napisao u uvodu knjige, glagoljske rukopise s otoka Prvića počeo je prikupljati pripremajući se za odlazak u mirovinu. U ljeto 2012. godine u Prvić Luci snimio je matične knjige i time dopunio podatke o glagoljskoj baštini otoka Prvića, prikupljene iz Hrvatskoga državnog arhiva i Državnog arhiva u Zadru. Započeo je s obradom triju najstarijih matičnih knjiga pisanih glagoljskim pismom i na hrvatskom jeziku, a taj je posao, kako je i sam rekao, imao uspona i padova.

Prof. Vlahov već je bio narušena zdravlja, ali nije odustajao od postavljenih ciljeva.

O važnosti proučavanja i objavljivanja matičnih knjiga, osobito onih pisanih glagoljicom, a u ovom slučaju matica s njegova rodnoga otoka Prvića, pisao je u zaključnim razmatranjima:

»... one su:

1. važan izvor za proučavanje povijesti žitelja otoka Prvića, pa prema tome i povijesti Hrvatske,

2. pisane glagoljskim pismom i hrvatskim jezikom predstavljaju povijesno kulturni spomenik prvoga reda,

3. značajno vrelo za izučavanje demografske povijesti otoka,

4. važan su izvor za proučavanje hrvatskog jezika u krajevima koji su se vjekovima nalazili pod tuđinskom vlašću i uspijevali sačuvati svoj narodni karakter i jezik, kao bitnu odrednicu nacionalnog identiteta,

5. nezaobilazan su izvor za proučavanje glagoljskog pisma,

6. u njima će korisne podatke pronaći i oni koji se bave onomastičkim znanstvenim istraživanjima,

7. mogu korisno poslužiti kod proučavanja povijesti Katoličke Crkve na otoku, posebno povijesti franjevac III. reda,

8. dokaz su da matične knjige s otoka Prvića, pisane glagoljskim pismom, nisu u potpunosti izgubljene i mogu poslužiti kao dodatni poticaj svima koji pokazuju interes za njihovim pronalaženjem i daljnjim izučavanjem.

S tim mislim predajem ovaj rukopis na ocjenu javnosti.«

Knjigu smo prvi put predstavili javnosti upravo u Istri, u župnoj crkvi u Humu 28. svibnja 2015., u sklopu programa međunarodne arhivističke konferencije »Stanje i perspektive arhivske glagoljske baštine«.

Predstavljanje je knjige u rodnoj Prvić Šepurini upriličeno 14. kolovoza 2015. To je ujedno bio i moj posljednji susret s prof. Vlahovom.

Ova knjiga tek je mali dio cjeline glagoljske baštine koju je istražio, obradio i za tisak priredio Dražen Vlahov, ali je na poseban način utrla put izdavačkoj djelatnosti Državnoga arhiva u Šibeniku.

Osobno mi je bilo neprocjenjivo iskustvo i zadovoljstvo raditi na ovom projektu s prof. Vlahovom i njegovom suprugom, gospođom Edom.

Ravnateljica Državnoga arhiva u Šibeniku:
Nataša Mučalo